

PEST MEGYE ÖNKORMÁNYZATA



SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI KONCEPCIÓJÁNAK

FELÜLVIZSGÁLATA

2009.

Tartalomjegyzék

I. fejezet	Pest megye statisztikai adatai	3.	oldal
I.1.	Népsűrűség	3.	oldal
I.2.	Népesség – népesedés	4.	oldal
I.3.	Település szerkezet - lakossági adatok	4.	oldal
II. fejezet	A koncepció felülvizsgálatának alapjai	6.	oldal
II.1.	Az alapkoncepció	6.	oldal
II.2.	A koncepció felülvizsgálata	7.	oldal
II.3.	A koncepció ismételt felülvizsgálata	7.	oldal
III. fejezet	Változások az intézményrendszerben	8.	oldal
III.1.	Szerződéses szociális ellátások	8.	oldal
III.2.	Egyéb fenntartói intézkedések	9.	oldal
IV. fejezet	Pest Megye Önkormányzatának fenntartásában működő szociális intézmények	11.	oldal
V. fejezet	Az intézmények működését befolyásoló jogszabályi változások	24.	oldal
V.1.	Gondozási szükséglet vizsgálat	24.	oldal
V.2.	Térítési díj	24.	oldal
V.3.	Módszertan	25.	oldal
V.4.	Szociális foglalkoztatás	25.	oldal
V.5.	Intézményvezetők kinevezése	25.	oldal
VI. fejezet.	A megyei önkormányzat jövőbeni célkitűzései	26.	oldal
VI.1.	Ellátási igények kielégítése	26.	oldal
VI.2.	Személyi és tárgyi feltételek megteremtése	28.	oldal
VI.3.	Az intézmények működőképességének megőrzése	29.	oldal
VII. fejezet	Összegzés	31.	oldal
	Mellékletek	32.	oldal

I.

Pest megye statisztikai adatai

A Közép-Magyarországi Régió centrális helyet foglal el a többi 6 régióhoz viszonyítva. Jellegét alapvetően meghatározza, hogy területe Pest megye mellett az ország fővárosát, Budapestet is magába foglalja.

A régió sajátossága, hogy Pest megye az ország egyetlen olyan megyéje, amelynek nincs önálló megyeszékhelye. Ezt a szerepet az ország fővárosa tölti be.

Természeti adottságai idegenforgalmi szempontból kiemelkedő lehetőségeket biztosítanak. A népesség, az emberi erőforrások, a gazdasági tevékenységek, a műszaki infrastruktúra, kulturális örökségek koncentráltága olyan mértékű, mely a térség számára a régiók sorában kiemelt jelentőséget és az ország többi részétől egyértelműen eltérő karaktert kölcsönöz.

Az infrastruktúra jó kiépítettsége és a stratégiai fontosságú földrajzi fekvés mellett a helyi munkaerő magas képzettsége is oka annak, hogy a regisztrált vállalkozások és vállalatok száma, valamint a hazai és külföldi tőkebefektetések mértéke 1990 óta folyamatos növekedést mutat, és országos szinten a Központi Régióban a legmagasabb.

A térségnek az ország gazdaságában játszott szerepe rendkívül imponáló.

Közép-Magyarországon – Budapesten és Pest megyében –, az ország összterületének 7 %-án él az ország népességének 29 %-a, de itt dolgozik az alkalmazásban állók 36 %-a.

A Közép-magyarországi régió sok szempontból eltér az ország többi régiójától. Budapest hatása formálja a régió térszerkezetét. Területét tekintve a 7 tervezési-statisztikai régió közül a legkisebb, ám csaknem hárommillió lakosával a legnépesebb is.

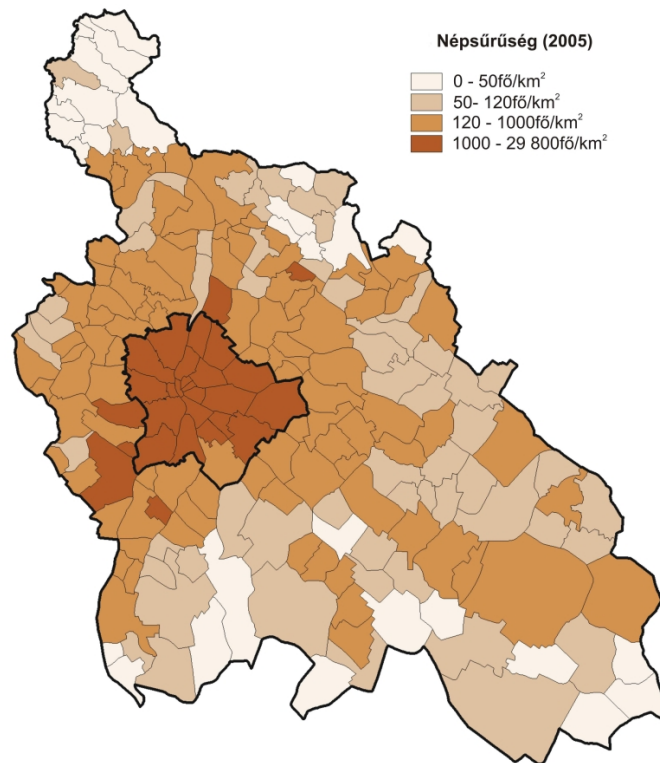
A lakosság szám a korábbi kétharmad egyharmad megoszlási aránya napjainkra Pest megye javára jelentősen növekedett. 2007-ben Budapest lakossága: 1.696.128 fő Pest megye lakossága 1.176.550 fő. 2008-ban Budapesté 1.702.297 fő Pest megye lakossága 1.195.020 fő. A Közép-Magyarországi régió az ország legnagyobb lélekszámú és legsűrűbben lakott területe.

I.1. Népsűrűség

A régióban nagyon erős a népességkoncentráció és ez folyamatosan növekszik. Ez a növekedés jelentős eltérést mutat a budapesti és Pest megyei adatok összehasonlításakor. Míg a fővárosban, ha lassan is, de folyamatosan csökken - addig Pest megyében az előbbi folyamat ellenkezője érvényesül.

A grafikonon megjelenő látványos különbség azonban csalóka, hiszen a Főváros és Pest megye népsűrűsége között azért nagyságrendi különbség van.

A népesség túlnyomó része (85,25 %) a budapesti agglomerációban koncentrálódik, míg az agglomeráción kívül a lakosságnak csupán 14,75 %-a él. A főváros 3.200 fő/km² feletti népsűrűsége mellett az agglomerációs településeken és a fő közlekedési útvonalak mentén fekvő települések 120 fő/km² feletti a koncentráció mértéke.



A települések népsűrűség szerinti területi megoszlása jól érzékelteti a Régióra általában jellemző térszerkezeti képletet: az agglomerációs gyűrűt és az agglomeráción kívüli települések sugaras elrendeződését.

I.2. Népeség – népesedés

A Közép-Magyarországi régióban részben negatív tendenciák jellemzik a népesedési helyzetet. A születésszám rendkívül alacsony és csökkenő, miközben a halandóság stagnál. Ennek eredménye a természetes fogyás. Budapest természetes fogyásának mértéke és a népesség öregedési indexe az országos átlagot meghaladja.

A régió e sajátosságából fakadóan a nagyvárosi urbanizáció negatív kísérőjelenségei is megtalálhatók. A Pest megyei mutatók is hasonló irányt jeleznek.

Az élve születések száma 2008-ban 13.282 fő, a halálozások száma 13.486 fő volt, a természetes fogyás ennek megfelelően -204.

Pest megyében a születéskor várható átlagos élettartam férfiak esetében 70,41 év, nők esetében 77,51 év.

Az időskorú népesség száma folyamatosan, növekszik. A 60 éven felüli lakosság száma 223.992 fő, ez a népesség 18,75 %-a.

I.3. Település szerkezet - lakossági adatok

Pest megyén belül kevés az 50 ezernél nagyobb lélekszámú település, a térséget az 1000-4999 népességszámú települések túlsúlya jellemzi.

Nemcsak Budapest és Pest megye között markáns a fejlettségbeli a különbség, hanem a régió egyes kistérségei között is jelentős szakadék mutatkozik: míg egyik oldalon a Budapestet körülvevő dinamikus fejlődő kistérségek alkalmasak arra, hogy egy fejlett régió integráns részét képezzék, addig az ország keleti régióival határos, a statisztikai besorolás alapján

felzárkózónak minősített kistérségek a periferizálódás problémájával küzdenek, ugyanakkor Budapest húzó hatása egész Pest megye területén érezhető.

A régió 16 kistérségében Budapest 23 kerülete és Pest megye 187 települése található. Ebből a 187 településből 40 városi ranggal rendelkezik. Kiemelendő Érd mint egyetlen település, mely megyei jogú városi rangot visel.

A Közép-magyarországi régió az elmúlt évtizedben világvárosias folyamatokat élt meg a társadalmi és térbeli kirekesztődés folyamatai szempontjából is. A társadalmi és térbeli kirekesztődés számtalan formája van jelen, a népesség koncentrációja okán nagyobb tömegeket érintően, mint az ország más vidékein.

A szegénységi kockázatot jelentősen növelő tényezők a munkanélküliség, a (kettőnél) nagyobb gyermekszám, a fogyatékkal élés, valamint megjelenik a lakóhely hátrányos státusza.

Gyakorlatilag itt megtalálható mindaz a sokszínűség, ami az ország különböző régióit egyenként jellemzi. Vagyis a dinamikusan fejlődőtől, /agglomerációs gyűrű /a leszakadó „halmozottan hátrányos helyzetű” déli–délkeleti kistérségekig, településekig.

Az alábbiakban 2008. évi adatok adnak információt a régióra, és a megyére vonatkozóan: (táblázatok ld. 2. sz. melléklet)

- Az ország népessége: 10.045.401 fő
- A Közép-magyarországi régió népessége: 2.923.679 fő
- A Közép-magyarországi régióban az ország lakónépességnek 23 %-a él (állandó lakosság kategóriában).
- Budapest főváros lakossága: 1.714.917 fő
- Pest megye lakossága: 1 195 020 fő

A Közép- magyarországi régióban a lakosok 82 %-a nagykorú, 14 %-a gyermekkorú és 4 %-a fiatalkorú.

Pest megye 187 településén a következő a minimum – maximum nagykorú lakosság létszám: Érd az 50.658 számú nagykorú lakosságával a legmagasabb, valamint itt van a legtöbb gyermekkorú (10.161 fő), és a legtöbb fiatalkorú is (3108 fő).

Térszintesen a legalacsonyabb 89 fővel.

Itt található a legkevesebb gyermekkorú (11 fő) és fiatalkorú (2) lakos is. ¹

¹ Pest megye statisztikai adatainak forrása:

- Jelentés a Közép-Magyarországi Régió gyermekkorú, illetve fiatalkorúak bűnelkövetési helyzetéről és a 2008. évben végzett bűnmegelőzési tevékenységről – Közép-Magyarországi Regionális Államigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatala, 2009.
- Központi Statisztikai Hivatal 2009.

II.

A koncepció felülvizsgálatának alapjai

A megyei önkormányzatok szociális, egészségügyi, gyermekvédelmi feladatainak meghatározásáról az önkormányzati törvény, valamint az egyes ágazati jogszabályok rendelkeznek.

Az Ötv. 70.§-a szerint a megyei önkormányzat azokat a szociális feladatokat köteles ellátni, melyek biztosítására a települési önkormányzat nem kötelezett.

Az ágazati jogszabályok konkrétan megfogalmazzák azokat az ellátási formákat, melyeket a megyei önkormányzatoknak kötelező jelleggel működtetniük kell.

Szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény

88. § (1) A megyei és a fővárosi önkormányzat (a továbbiakban: megyei önkormányzat) köteles gondoskodni
a) azoknak a szakosított ellátásoknak a megszervezéséről, amelyek biztosítására e törvény alapján a települési önkormányzat nem köteles;

b) a szakosított szociális szolgáltatások területi összehangolásáról;

90. § (1) A megyei önkormányzat által fenntartott szakosított ellátást nyújtó intézmények ellátási területe az egész megyére kiterjed.

92. § (3) A legalább 2000 lakosú települési önkormányzat, illetve a megyei önkormányzat a településen, illetve a megyében, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít.

II.1. Az alapkoncepció

Pest Megye Közgyűlése 313/2003. (12. 12.) sz. Közgyűlési Határozatával elfogadta Pest Megye Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Koncepcióját és kifejezte elkötelezettségét az abban foglaltak következetes végrehajtása mellett.

A megyei koncepció céljaként az alábbiak kerültek meghatározásra:

- A megyei önkormányzat elkötelezettségének kifejezése azon célok elérése érdekében, melyek a szociális szolgáltatások alanyainak, minimálisan a jogszabályokban meghatározott színvonalú ellátások biztosítása érdekében megfogalmazott feladatok következetes végrehajtására irányul.
- Az ellátási kötelezettség keretébe tartozó feladatok megszervezésének módja, a hiányzó ellátások megszervezésének tervezése, a más (nem állami, egyházi) fenntartókkal történő együttműködés kereteinek és feladatainak meghatározása.
- Az ellátási kötelezettség teljesítését szolgáló intézményrendszer fejlesztési irányainak kijelölése, a hatékonyabb működést biztosító szervezet kiépítésének megtervezése.
- A szakmai tevékenység újraértelmezése mind az intézmények, mind a fenntartó tevékenységét illetően, annak érdekében, hogy a jogszabályokban megfogalmazott személyi, tárgyi és szakmai előírásoknak megfelelő, színvonalas ellátást nyújtó intézményrendszer működtetése valósuljon meg.

Az elfogadott szolgáltatástervezési koncepció átfogó képet adott a szociális feladatok, szolgáltatások, fejlesztési irányok, kormányzati és helyi szakmapolitikai elvárások, korszerűsítési tendenciák megvalósítási elképzeléseiről, az ehhez szükséges meglévő és hiányzó feltételekről, költségekről, az elérendő célokról.

A megyei szociális szolgáltatástervezési koncepció kérdőíves felmérés feldolgozása alapján bemutatta a települési önkormányzatok és a megyei önkormányzat ellátási kötelezettségének helyzetét, a megyében élő lakosság szociális szükségleteinek összegzését.

A koncepcióban Pest Megye Önkormányzata kinyilvánította azon szándékát, hogy az Alkotmányban rögzített szociális biztonsághoz való jog, a rászorulóknak szükségleteik szerinti, minél magasabb színvonalon történő ellátása, korszerű intézményrendszerrel, megfelelően képzett, elhivatott szakemberek alkalmazásával, jogszabály szerinti személyi, tárgyi, anyagi feltételekkel valósuljon meg.

II.2. A koncepció felülvizsgálata

A 2006-ban felülvizsgált Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció elsődleges célja továbbra is az intézményrendszer működőképességének megőrzése, a jogszabályi feltételrendszer maradéktalan teljesítése és fenntartása, a tervbe vett szakmai fejlesztési programok megvalósítása, a megyei feladatkörbe tartozó szolgáltatások iránti igények maradéktalan kielégítése, az intézményeink nyújtotta szolgáltatások mennyiségi és minőségi fejlesztése, valamint új típusú ellátási formák rendszerbe illesztése volt.

II.3. A koncepció ismételt felülvizsgálata

Jelen felülvizsgálat célja az alapkoncepció, illetve az előző felülvizsgálat óta végzett munka áttekintése, az elért eredmények bemutatása, a célként meghatározott tennivalók végrehajtásának elemzése, az elmaradások okának vizsgálata, a hátralévő feladatok meghatározása, az újként jelentkező jogszabályi elvárások, igények megjelenítése.

A koncepció alapértékei, fő céljai máig változatlanok maradtak. A szociális ellátások fejlesztésére való törekvések a rászorulóknak érdekeit szolgálják, a minőségi ellátás feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását, a szakmai követelmények betartását.

A szolgáltatástervezési koncepció újbóli felülvizsgálata során az elmúlt időszak megváltozott körülményeit, feltételeit kell alapul vennünk.

Az utóbbi 2-3 év negatív tendenciái – mind az anyagi források szűkülése, mind az önkormányzatok, mind a szociális szolgáltatók számára kedvezőtlen jogszabályi változások – miatt a kitűzött célok megvalósítása messze elmaradt a korábbi várakozásoktól.

A megyei önkormányzat – bár az alapértékek megtartására továbbra is elkötelezett – a szociális szolgáltatások fejlesztését nem tudta a korábbi koncepciókban megfogalmazottak szerint végrehajtani.

Az elmúlt időszakban a fenntartó igen nagy nehézségek árán tudta csak megfelelő színvonalon működtetni a szociális intézményi ellátó rendszerét. Egy-egy intézmény fejlesztésére kizárólag a pályázatokon való sikeres részvétel teremtett lehetőséget, illetve sokszor a hirtelen jelentkező problémák megoldására kellett beruházást, felújítást megvalósítani.

Az intézmények életében történt változtatások mind azt a célt szolgálták, hogy legalább a biztonságos működés feltételeit garantálni tudjuk, sajnos a fejlesztések messze elmaradtak a tervektől. Az intézményeink két kivétellel a mai napig nem felelnek meg a jogszabályi előírásoknak, ennek ellenére kijelenthetjük, hogy lakóink életkörülményei, ellátásuk színvonala nem romlott, továbbra is biztonságos, szakmailag színvonalas ápolást, gondozást biztosítunk a csaknem 2000 ellátott számára.

III. Változások az intézményrendszerben

A megyei fenntartású szociális intézményrendszer az elmúlt 2-3 évben jelentős változáson ment keresztül.

Pest Megye Önkormányzata jelenleg 13 tartós bentlakásos szociális intézményt működtet, melyekben 1864 fő ápolását, gondozását biztosítja. Az otthonok - két kivétellel - 2012. december 31-ig szóló ideiglenes működési engedéllyel rendelkeznek.

Az intézményeink többsége korszerűtlen, nagy ráfordításokkal működtethető. Az állami támogatások folyamatos csökkentése miatt a megfelelő színvonalú ellátás biztosítása komoly anyagi megterhelést jelent a fenntartó számára, ezért keresnie kell azokat a megoldásokat, amelyekkel a törvényben előírt kötelező feladatot maradéktalanul, ugyanakkor a lehető leggazdaságosabban tudja ellátni.

Ennek érdekében határozta el az önkormányzat a ciklus elején, hogy átvilágítja intézményeit, remélve azt, hogy a gazdaságosabb működtetésre megoldást találhat.

Az elkészült anyag átfogóan mutatta be a szociális ellátórendszer problémáit, nehézségeit, de ugyanakkor megfogalmazta erősségeit és a strukturális átalakítás szükségességét is. Az átvilágítás eredményeként megtörtént – a gazdálkodás racionalizálását érintő – intézkedéseket az alábbi alpontok tartalmazzák.

III. 1. Szerződéses szociális ellátások

III.1.1. Ellátási szerződés megkötése

Pest Megye Közgyűlése 365/2008.(09.26.) sz. határozatával döntött arról, hogy három szociális intézményének működtetését – ellátási szerződés keretében – nonprofit szervezet részére átadja.

2009. január 1-től a domonyi Pszichiátriai Betegek Otthonát, a szadai Margita Idősek Otthonát, valamint a szentlőrincikáta Fehér Hattyú Idősek Otthonát 25 évre szóló szerződés keretében az IRMÁK 2007. Kht. működteti. A megállapodás értelmében a magánvállalkozó 3 évig az eredeti helyen biztosítja az ellátást, majd ezt követően az általa új beruházásként létesített két - egyenként 150 férőhelyes - intézményben nyújt teljes körű ápolást, gondozást Pest megyei ellátottak számára.

A három érintett intézményben a fenntartóváltás mind a lakók, mind a dolgozók szempontjából zökkenőmentesen történt meg.

III.1.2. Étkeztetés kiszervezése

A szociális intézményrendszer működését jelentősen befolyásoló fenntartói intézkedés történt azzal, hogy a fenntartó 327/2007. (08.31.) sz. KGY határozatával kiszervezte az intézményi étkeztetést. A külső szolgáltató 2008. novemberétől kezdődően folyamatosan vette át az otthonokban a konyhák működtetését, szükség esetén vállalva a felújítási kötelezettséget.

A működési engedélyek megszerzése a szolgáltató számára hosszadalmas folyamatot igényelt, melyet követően köttettek meg intézményenként a megállapodások az étkeztetés módját illetően. A szolgáltatás színvonala intézményenként változó, egyes helyeken problémamentes, máshol viszont mind mennyiségi, mind minőségi kifogások tapasztalhatóak. A fenntartó tárgyalásokat folytat a hiányosságok kiküszöbölése, az ellátottak megelégedését szolgáló étkeztetés érdekében.

III. 2. Egyéb fenntartói intézkedések

III.2.1. Intézmények gazdasági önállóságának megszüntetése

Az önkormányzat a gazdasági racionalizálás érdekében 485/2008.(12.12.) sz. KGY határozatával, valamennyi szociális intézmény gazdálkodási önállóságát megszüntette. A gazdasági átszervezés következtében a közalkalmazotti létszám jelentős mértékben csökkent. Ez az átszervezés azonban már nem mondható problémamentesnek, a technikai feltételek több mint fél évig nem álltak rendelkezésre, mely igen nagy nehézségeket okozott az intézmények gazdálkodását illetően.

III.2.2. Intézmények összevonása

340/2009. (08.28.) sz. KGY határozatával kifejezte szándékát az ócsai Szenvedélybetegek Otthona és az inárcsi Speciális Otthon összevonására.

A két intézmény integrációját indokolja elsősorban az otthonok földrajzi közelsége, a dolgozói létszámokkal és a dologi kiadásokkal történő racionálisabb gazdálkodás lehetősége. Az intézmények 2010. január 1-től működnek összevont intézményként.

III.2.3. Pályázatokon való részvétel

Az anyagi nehézségek enyhítése érdekében, kiemelt figyelmet fordítottunk és fordítunk a továbbiakban is a pályázati lehetőségek kihasználására, melynek hatására az alábbi pályázatokon vettünk sikeresen részt:

2007-ben

- az abonyi, ill. ócsai intézményeink részére akadálymentesített kisbusz vásárlása történt az elnyert 9.629.000 Ft, ill. 9.232.000 Ft összegben.

2008-ban

- Pilisvörösváron vizesblokk felújítás történt 3.500.000 Ft pályázati összegből.
- Korszerűsítés 156.000.000 Ft-os pályázati pénzből, melynek eredményeként plusz 75 férőhellyel bővül a péceli székely intézmény.
- Gondozási szükséglet-vizsgálat miatti normatíva kiesésre (intézményi dolgozók bére) 4 intézmény vonatkozásában kaptunk kiegészítést:

Szentlőrinc-káta	171.000 Ft
Szada	171.000 Ft
Pécel	1.197.000 Ft.
Tápiószentmárton	513.000 Ft
<i>Összesen:</i>	<i>2.052.000 Ft</i>

- Turán 25.000.000 Ft-ot nyert az intézmény, melynek keretében korszerűsítés, akadálymentesítésként lift került kialakításra.
- Ráckeve ivóvíz- és szennyvízhálózat kiépítése történt meg 10.000.000 Ft-os pályázati pénzből.

2009-ben

- Regisztrált akadálymentesítési pályázat van folyamatban az Inárcson és Tápiószentmártonban lévő intézményünkben, ahol az elnyerhető összeg egyenként 30.000.000 Ft.

III.2.4. Ellátási kötelezettség megszüntetése, megváltoztatása

Feltétlenül említést érdemlő változás történt az önkormányzat által, jogszabályi kötelezettség alapján ellátott feladatok tekintetében. Pest Megye Főjegyzőjének két, korábban működésképtelenné vált magánintézmény lakóinak ellátását kellett tartósan megszerveznie 2003, illetve 2005 óta.

Tekintve, hogy ezen kötelezettség teljesítése az eltelő évek alatt igen komoly anyagi ráfordítást igényelt, az önkormányzat folyamatosan kereste a legmegfelelőbb megoldást az ellátás kiváltására. Ezt az idei évben sikerült megvalósítani az alábbi módon:

Tiszta Szív Háza Szeretetotthon, Kistarcsa

Az előző felülvizsgálat alkalmával még élt az ellátási kötelezettségünk a 2005. szeptemberében működésképtelenné vált kistarcsai Tiszta Szív Háza Szeretetotthon lakóival szemben, azonban ez a probléma időközben megoldódott. Tekintettel arra, hogy a működést engedélyező szerv kilátásba helyezte, hogy 2008. december 31-ét követően már nem hosszabbítja meg az otthon működési engedélyét, annak nem megfelelő állapota miatt, a fenntartó megkezdte az ellátottak elhelyezését többnyire a saját intézményrendszerén belül, de volt, aki saját maga vagy hozzátartozója által keresett más lehetőséget.

Az ellátás megszüntetése nem egészen fél év alatt, zökkenőmentesen lezajlott, az ingatlan átadás-átvétele a Pest Megyei Önkormányzat és a tulajdonos között 2008. december 18-ával megtörtént.

Katolikus Kereszt Alapítvány

A rendszerünkben 2003. óta ellátott idős emberek helyzetének végleges megoldására az önkormányzat 2008-ban jelentős lépéseket tett.

- Felvette a kapcsolatot mind a vele ellátási szerződésben álló civil, mind pedig más szolgáltatókkal a Katolikus Kereszt Alapítvány volt lakóinak elhelyezése érdekében.
- Felajánlotta, hogy a gondozottak személyi térítési díját saját költségvetéséből kiegészíti az adott otthon intézményi térítési díjának összegére.
- 2009. május 1-től megszüntette a Vöröskereszttel kötött közhasznú megállapodást az ellátás működtetésére.
- 2009. május 31. napjáig valamennyi, a lakók elhelyezését szolgáló ingatlan átadásra került a tulajdonosok részére.

Ezzel a megoldással az önkormányzat továbbra is eleget tesz ellátási kötelezettségének a megszüntetett intézmények lakói tekintetében.

III.2.5. Működési engedélyek meghosszabbítása

Nem a gazdálkodás racionalizálásával függ össze, de szintén az intézmények működését befolyásoló tényező volt a működési engedélyeztetési folyamat elindítása 2008. augusztusában, tekintettel arra, hogy 2008. december 31. napjával – két kivétellel – valamennyi szociális intézményünk működési engedélye lejárt.

Az akkor még Közép-magyarországi Regionális Közigazgatási Hivatal minden érintett otthon vonatkozásában ellenőrzést végzett, melynek eredményeként – előírva bizonyos feltételek teljesítési kötelezettségét – 2012. december 31-ig meghosszabbította a működési engedélyeket.

A feltételek között elsősorban a tárgyi feltételek hiánya szerepel, melyek kiküszöbölése érdekében a fenntartó – a lehetőségein belül – a szükséges intézkedéseket folyamatosan teszi meg.

IV. Pest Megye Önkormányzatának fenntartásában működő szociális intézmények

1. **SPECIÁLIS OTTHON ABONY**



Elérhetőség:

Cím: 2740 Abony, Nagykőrösi út 10. Tel.: 53/360-070 Fax: 53/562-177

A 120 értelmi fogyatékos személy ellátását biztosító intézmény - melyből 10 férőhelyet a lakóotthon biztosít - határozott időre szóló működési engedéllyel rendelkezik. Az intézmény megyei fenntartásban és megyei tulajdonban működik.

Az ellátottak a lakóotthonnal együtt három épületben vannak elhelyezve.

Akadálymentesítés: részben biztosított.

Foglalkoztatáshoz szükséges helyiség és eszközök biztosítottak.

A határozott idejű működési engedély feltétele: egy ellátottra jutó lakóterület és akadálymentes közlekedés biztosítása.

A felülvizsgálat óta történt változások, megvalósult programok, fejlesztések:

- 2006-ban tetőfelújítás – 3,3 MFt
- 2008-ban terasz, nyílászárók felújítása - 5,5 MFt
- 2008-ban pályázat útján 9 személyes akadálymentes kisbusz beszerzése – 9,6 MFt
- 2009-től új intézményvezető
- folyamatban van homlokzat-felújítás – 33 MFt

2. TOPHÁZ SPECIÁLIS OTTHON GÖD



Elérhetőség:

Cím: 2132 Göd, Munkácsy M. u. 2. Tel.: 27/532-275 Fax: 27/532-271

A 220 férőhelyes – ebből 10 férőhely lakóotthoni – kis- és nagykorú fogyatékos személyeket egyaránt ellátó intézmény határozott időre szóló működési engedéllyel rendelkezik. Az intézmény megyei fenntartásban és megyei tulajdonban működik.

Az ellátottak a lakóotthonnal együtt három épületben vannak elhelyezve.

Akadálymentesítés: biztosított.

Foglalkoztatáshoz szükséges helyiség és eszközök biztosítottak.

A felülvizsgálat óta történt változások, megvalósult programok, fejlesztések:

- 2008-ban döntés az intézmény ellátotti körének megváltoztatásáról, már nem csak kiskorú fogyatékosokat látnak el
- 2008-ban 9 személyes, akadálymentes kisbusz beszerzése – 8,4 MFt
- 2009-ben két szolgálati lakás átalakítása egy új 11 férőhelyes részleggé – 55,5 MFt

3. SPECIÁLIS OTTHON INÁRC



Elérhetőség:

Cím: 2365 Inárc, Tanács u. 2. Tel/Fax.: 29/370-012

A 92 férőhelyes, értelmi fogyatékos személyek ellátását biztosító intézmény, határozott időre szóló működési engedéllyel. Az intézmény megyei fenntartásban és megyei tulajdonban működik.

Az ellátottak egy épületben vannak elhelyezve.

Akadálymentesítés: nem biztosított/kiépítése folyamatban van

Foglalkoztatáshoz szükséges helyiség és eszközök részben biztosítottak.

A felülvizsgálat óta történt változások, megvalósult programok, fejlesztések:

- 2008-ban általános felújítás – 6 MFt
- 2008-ban 9 személyes, akadálymentes kisbusz beszerzése – 8,4 MFt
- 2009-től új intézményvezető
- 2009-ben fűtési alapvezeték cseréje – 1,6 MFt
- Folyamatban van pályázat benyújtása akadálymentesítésre – 30 MFt
- Folyamatban van az intézmény összevonása az ócsai Szenvedélybetegek Otthonával

4. KŐRIS OTTHON NAGYKŐRÖS



Elérhetőség:

Cím: 2750 Nagykovács, Ady E. u. 16.

Tel.: 53/550-050

Fax: 53/550-064

Az összesen 158 férőhelyen időseket és értelmi fogyatékos személyeket ellátó intézmény, határozott időre szóló működési engedéllyel rendelkezik. 80 férőhelyet az idősek, 78 férőhelyet a fogyatékosok töltenek be, melyből 8 és 10 férőhelyen lakóotthoni ellátás folyik. Az intézmény megyei fenntartásban és megyei tulajdonban működik.

Az ellátottak a székhely intézményen kívül négy telephelyen vannak elhelyezve.
Akadálymentesítés: részben biztosított.

A felülvizsgálat óta történt változások, megvalósult programok, fejlesztések:

- 2006-ban tetőfelújítás 1 MFt
- 2007-ben működési engedélyhez kötött foglalkoztatás beindítása (fejlesztő-felkészítő és munka-rehabilitáció)
- 2008-ban az intézmény Rákóczi úti részlegének bővítése – 31 MFt
- 2009-ben holland alapítvánnyal megállapodás megkötése 50 ezer euro-s adomány elfogadására

5. SZENVEDÉLYBETEGEK OTTHONA ÓCSA



Elérhetőség:

Cím: 2364 Ócsa, Székes u. 6.

Tel.: 29/378-047

Fax: 29/380-097

A 115 férőhelyes szenvedélybetegek ellátását biztosító intézmény, határozott időre szóló működési engedéllyel rendelkezik. Az intézmény megyei fenntartásban és megyei tulajdonban működik.

Az ellátottak egy lakóépületben vannak elhelyezve.

Akadálymentesítés: részben biztosított.

Foglalkoztatáshoz szükséges helyiség és eszközök biztosítottak.

A felülvizsgálat óta történt változások, megvalósult programok, fejlesztések:

- 2008-ban pályázat útján 9 személyes akadálymentes kisbusz beszerzése – 9,2 MFt

6. IDŐSEK OTTHONA PÉCEL



Elérhetőség:

Cím: 2119 Pécel, Ady E. u. 8. Tel./fax: 28/452-456

Az otthon integrált intézményként működik. A péceli otthon elsősorban demens idősek, a gyömrői részleg idősek ápolását, gondozását biztosítja határozott időre szóló működési engedéllyel. Az intézmény megyei fenntartásban és megyei tulajdonban működik. 2005. áprilisától a gyömrői telephely felvételi zárlat alatt van, mivel a MAZSIHISZ tulajdonában lévő kastélyépület életveszélyessé vált.

Az ellátottak két telephelyen, 4 épületben vannak elhelyezve.

Akadálymentesítés: részben biztosított.

Foglalkoztatáshoz szükséges helyiség nincs, az eszközök részben biztosítottak.

A felülvizsgálat óta történt változások, megvalósult programok, fejlesztések:

- 2006-ban szakipari munkák a péceli székhely intézményben – 5 MFt
- 2008-ban gyömrői telephely vizesblokk beázásának megszüntetése – 13 MFt
- 2008-ban benyújtott pályázat eredményeként 156 MFt-ot nyertünk az intézmény bővítésére. A Közgyűlés az erre vonatkozó célokmányt 2009-ben 555 MFt összegben hagyta jóvá.
- 2008-ban, a korábban MAZSIHISZ tulajdonát képező gyömrői ingatlan egy részét az önkormányzat megvásárolta, a kastélyépület maradt az eredeti tulajdonosnál, vagyis a telekmegosztás rendezte a tulajdonviszonyokat.
- 2008-ban 9 személyes, akadálymentes kisbusz beszerzése – 8,4 MFt
- 2009-ben a péceli székhely intézmény területén - állapotromlás miatt - a 12 férőhelyes ún. „kisház” kiürítésre került, a lakók a főépületben kerültek elhelyezésre.

7. SPECIÁLIS OTTHON PILISVÖRÖSVÁR



Elérhetőség:

Cím: 2085 Pilisvörösvár, Fő u. 147.

Tel.: 26/330-460

Fax: 26/530-002

112 férőhelyes, értelmi fogyatékos személyek ellátását biztosító intézmény, határozott időre szóló működési engedéllyel. Az intézmény megyei fenntartásban és megyei tulajdonban működik.

Az ellátottak két épületben vannak elhelyezve.

Akadálymentesítés: részben biztosított.

Foglalkoztatáshoz szükséges helyiség és eszközök részben biztosítottak.

A felülvizsgálat óta történt változások, megvalósult programok, fejlesztések:

- 2008-ban 9 személyes, akadálymentes kisbusz beszerzése – 8,4 MFt
- 2009-ben pályázati támogatással nyílászárók cseréje és vizesblokkok felújítása, akadálymentesítés történt – 13 MFt
- 2009-ben foglalkoztatás beindítása (fejlesztő-felkészítő és munka-rehabilitáció)

8. IDŐSEK OTTHONA KISKUNLACHÁZA



Elérhetőség:

Cím: 2340 Kiskunlacháza, Külső Ráckevei út 4. Tel/fax.: 24/519-450

132 férőhelyes, idős személyek ellátását biztosító intézmény, határozatlan idejű működési engedéllyel. Az intézmény megyei fenntartásban és megyei tulajdonban működik.

Az ellátottak két telephelyen, három épületben vannak elhelyezve.

Akadálymentesítés: részben biztosított.

Foglalkoztatáshoz szükséges helyiség és eszközök részben biztosítottak.

A felülvizsgálat óta történt változások, megvalósult programok, fejlesztések:

- 2006-ban fűtési rendszer felújítás - 4,6 MFt
- 2007-ben mosoda felújítás - 4 MFt
- 2009-ben lámpatestek cseréje – 3 MFt
- 2009-ben ivóvíz- és szennyvízhálózat kiépítése pályázati támogatással – 42 MFt

9. VIKTOR SPECIÁLIS OTTHON SZŐDLIGET



Elérhetőség:

Cím: 2133 Sződliget, Külterület

Tel.: 27/590-256

Fax: 590-355

110 férőhelyen – melyből 40 férőhelyet 4 db 10 férőhelyes lakóotthon biztosít – látnak el értelmi fogyatékos személyeket, határozatlan idejű működési engedéllyel. Az intézmény megyei fenntartásban és megyei tulajdonban működik.

Az ellátottak 6 épületben vannak elhelyezve.

Akadálymentesítés: biztosított.

Foglalkoztatáshoz szükséges helyiség és eszközök biztosítottak.

A felülvizsgálat óta történt változások, megvalósult programok, fejlesztések:

- 2008-ban a megyei módszertani feladatai megszűntek, regionális szinten a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal konzorciumi megállapodás keretében azonban továbbra is látnak el módszertani feladatokat (2009 júniusáig az ellátottak alap- és felülvizsgálatát, illetve jelenleg is végzik az ápolási díjjal kapcsolatos szakértői feladatokat)

10. PSZICHIÁTRIAI BETEGEK OTTHONA TÁPIÓGYÖRGYE



Elérhetőség:

Cím: 2767 Tápiógyörgye, Táncsics M.u. 1. Tel.: 53/383-005 Fax: 53/383-055

Pszichiátriai betegek ellátását biztosító, 250 férőhelyes intézmény – melyből 10 férőhelyet a lakóotthon biztosít –, határozott időre szóló működési engedéllyel. Az intézmény megyei fenntartásban, de nem megyei tulajdonban működik.

Az ellátottak négy épületben vannak elhelyezve.

Akadálymentesítés: nem biztosított.

Foglalkoztatáshoz szükséges helyiség és eszközök biztosítottak.

A felülvizsgálat óta történt változások, megvalósult programok, fejlesztések:

- 2007-ben új épületrész válaszfal süllyedés helyreállítása 15,5 MFt
- 2007-ben működési engedélyhez kötött foglalkoztatás (fejlesztő-felkészítő) beindítása
- 2008-ban vizesblokk felújítás 55 MFt
- 2009-ben mélyépítési felújítás 13,8 MFt

11. BOROSTYÁN OTTHON TÁPIÓSZENTMÁRTON



Elérhetőség:

Cím: 2711 Tápiószentmárton, Ady E. u. 35.

Tel./fax: 29/423-017

A 162 férőhelyes intézmény 62 fő időskorú, 70 fő mozgáskorlátozott és 30 fő értelmi fogyatékos személyt lát el, határozott időre szóló működési engedéllyel. Az intézmény megyei fenntartásban és megyei tulajdonban működik.

Az ellátottak két telephelyen, három épületben vannak elhelyezve.

Akadálymentesítés: részben biztosított.

Foglalkoztatáshoz szükséges helyiség és eszközök részben biztosítottak.

A felülvizsgálat óta történt változások, megvalósult programok, fejlesztések:

- 2006-ban járda, parkoló építés – 3 MFt
- 2008-ban 9 személyes, akadálymentes kisbusz beszerzése – 8,4 MFt
- Folyamatban van pályázat benyújtása akadálymentesítésre – 30 MFt

12. VÁLASZÚT SZENVEDÉLYBETEGEK OTTHONA és REHABILITÁCIÓS INTÉZMÉNYE TÓALMÁS



Elérhetőség:

Cím: 2252 Tóalmás, Alsóboldogkóta Tel/fax.: 29/463-320

Szenvedélybetegek ellátását biztosító 108 férőhelyes intézmény – ebből 15 férőhely a rehabilitációs részlegben – határozott időre szóló működési engedéllyel. Az intézmény megyei fenntartásban és megyei tulajdonban működik.

Az ellátottak három épületben vannak elhelyezve.

Akadálymentesítés: részben biztosított.

Foglalkoztatáshoz szükséges helyiség és eszközök biztosítottak.

A felülvizsgálat óta történt változások, megvalósult programok, fejlesztések:

- 2007-ben, a korábban gyermekvédelmi célokat szolgáló ingatlan (Tóalmás, Jókai u. 17.) átminősítésre került, így külső férőhelyként az intézmény rehabilitációs részlegének feladatellátását szolgálja

13. ÓSZIRÓZSA IDŐSEK OTTHONA TURA



Elérhetőség:

Cím: 2194 Tura, Szent István út 79. Tel.: 28/630-580

Fax:28/630-58

Idős személyek ellátását biztosító 70 férőhelyes intézmény, határozott időre szóló működési engedéllyel. Az intézmény 2007. március 1-től megyei fenntartásban és megyei tulajdonban működik.

A felülvizsgálat óta történt változások, megvalósult programok, fejlesztések:

- 2009-ben korszerűsítés, akadálymentesítés – 66 MFt
- 2009-ben fűdémjavítás – 9.5 MFt
- 2009-től új intézményvezető

V.

Az intézmények működését befolyásoló jogszabályi változások

Az elmúlt felülvizsgálat óta jelentős, ugyanakkor kedvezőtlen jogszabályváltozások történtek, melyek nagymértékben befolyásolták, ill. befolyásolják a szociális intézmények feladatellátását, működőképességük megőrzését.

Az egyes szociális tárgyú törvények módosításáról szóló 2007. évi CXXI. tv. lényeges változásokat hozott, melyek főként a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. (a továbbiakban: Szt.) rendelkezéseit érintették, módosításokkal és kiegészítésekkel egyaránt.

V.1. Gondozási szükséglet vizsgálat

Bevezetésre került a gondozási szükséglet vizsgálat, mely az időotthoni ellátást igénylők számára kötelező érvényű feltételt szabott. 2008. január 1-től már csak az kerülhet idősek otthonába, akinek az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet (ORSZI) igazolja, hogy a gondozási szükséglete a napi 4 órát meghaladja. Mindezen vizsgálatokat szakértői bizottságok hivatottak elvégezni. A bonyolult eljárást nehezítette, hogy olyan rövid időn belül lépett életbe a jogszabály, hogy az ORSZI szakértői bizottságai fel sem álltak, nem volt elegendő idő az eljárások megindítására, így a vizsgálat alatt álló idős emberek nem tudták elfoglalni férőhelyeiket, bevételkiesést okozva ezzel az intézményeknek, illetve a fenntartónak.

Mindemellett az intézményi elhelyezést igénylő lakóhelye szerint illetékes jegyzőnek kell az idős személy vagyont vizsgálni és arról jövedelemigazolást kiállítania, mely hosszadalmas és munkaigényes folyamat.

V.2. Térítési díj

Ugyanezen jogszabály hatályon kívül helyezte az Szt. azon rendelkezéseit, melyek az ellátott készpénz-, ingatlanterhelésének lehetőségét biztosították a fenntartók számára a személyi térítési díj kiegészítésére. Mivel e jogszabályhely szintén kidolgozatlanul bizonyult, hiszen nem adott instrukciót az előre leterhelt vagyon feloldására, az egyes szociális tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 339/2007. (XII. 15.) Korm.rendelet 29. § (4) bekezdése „megengedő szabályként” kimondta, hogy a 2007. december 31. napjáig intézményi ellátásban részesülő személyek térítési díj megállapítása során a fenti időpontban hatályos szabályokat kell alkalmazni.

E rendelkezés ismét problémákat vetett fel, tekintve, hogy azok az ellátottak jártak jól, akik 2008. január 1-jével foglalták el férőhelyüket, hiszen az ő vagyonukat már nem lehetett térítési díj különbözettel terhelni, az ún. „rég” ellátottak terhelései viszont továbbra is megmaradtak.

Ezért az egyes szociális tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 142/2008. (V. 16.) Korm. rendelet a fenti „megengedő szabályt” hatályon kívül helyezte, mely azt eredményezte, hogy a „rég” ellátottak készpénz-, ingatlanvagyonra sem vehető igénybe.

Fentiekből is látszik, hogy a jogszabályalkotók nem gondolják át megfelelően a módosítások kihatásait, különben nem fordulhatna elő, hogy fél év leforgása alatt ugyanazon rendelkezéseket átírják, kiegészítik, hatályon kívül helyezik, mindemellett a nem egyértelmű megfogalmazásokkal jogértelmezési problémákat okoznak a jogszabályok betartására kötelezetteknek.

Ugyanakkor bevezetésre került a szociális bírság, mely a működési engedélyezési eljárásról szóló kormányrendeletbe került be 2008. január 1-jei hatállyal. Bár önkormányzatunk megbírságolása eddig nem történt meg, a fent említett jogértelmezési problémák bármikor olyan helyzetbe sodorhatják a fenntartót, illetve intézményeit, hogy a bírság kiszabását, lerovását nem tudja kivédeni.

V.3. Módszertan

Pest megyében a módszertani feladatokat - kijelölés alapján - a szödligeti Viktor Speciális Otthonunk látta el a múlt év közepéig. 2008. július 1-től a módszertani feladatokat regionális szinten látja el a Közép-magyarországi Szociális Módszertani Intézmény Magyar Máltai Szeretetszolgálat. Tekintettel arra, hogy intézményünk jelentős tapasztalatokkal és jó tárgyi feltételekkel rendelkezett a módszertani feladatok elvégzéséhez, a gesztor szervezet együttműködési megállapodást kötött a Viktor Speciális Otthonnal egyes munkafolyamatok további ellátására. Így 2009. június 30-ig végezték az ellátottak alap- és felülvizsgálatát, az ápolási díjjal kapcsolatos módszertani tevékenység azonban továbbra is feladatuk maradt.

V. 4. Szociális foglalkoztatás

2007. január 1-től a szociális foglalkoztatás kétféleképpen működik:

- *Munka-rehabilitáció és/vagy fejlesztő-felkészítő foglalkoztatás*
Működési engedélyhez kötötten, a szakminisztériumtól kapott támogatással végezhető, szigorú feltételekkel és elszámolás mellett. Az ellátott a fejlesztő-felkészítő foglalkoztatásból származó jövedelme után térítési díjat köteles fizetni. A munka-rehabilitációs foglalkoztatásért kapott díj azonban nem vehető figyelembe az ellátott személyi térítési díjának megállapítása során.
- *Szocioterápiás foglalkozás*
Az intézmény által szervezett foglalkozásokért az ellátott munkajutalmat kap, melynek mértéke a házirendben szabályozandó.

V. 5. Intézményvezetők kinevezése

A 257/2000. (XII.26.) Kormányrendelet változása értelmében a szociális intézmények vezetőit 2009. január 1-től határozatlan időre kinevezett formában kell alkalmazni. A jogszabályváltozás részben pozitívan hat az intézmények működésére, mivel a kinevezett vezető hosszú távra tervezheti az intézmény munkáját, ugyanakkor azt a veszélyt rejti magában, hogy az intézményvezetők tudva, hogy nehezen lehet őket pozíciójukból eltávolítani elkényelmesednek, nem törekednek a maximális munkavégzésre.

Szerencsére kimondható, hogy a megyei önkormányzat fenntartásában működő szociális intézményekben tevékenykedő vezetők szakmai munkájára ez nincs hatással, teljes odaadással tevékenykednek az intézményükben élő és dolgozó emberek érdekében. A jogszabály előírásainak megfelelően Pest Megye Önkormányzata módosította az intézményvezetők jogállását, így az igazgatók határozott idejű megbízása határozatlan idejű kinevezésre változott.

VI.

A megyei önkormányzat jövőbeni célkitűzései

A megyei önkormányzatoknak – jogszabályi előírások alapján – azokat a szociális szolgáltatásokat kell nyújtania a területén jelentkező rászorulóknak számára, amelyekre a települési önkormányzatok nem kötelezettek. Így pl.: ápolást, gondozást nyújtó intézményt, rehabilitációs intézményt, lakóotthont.

Nincs azonban meghatározva, hogy hány ilyen intézményt kell működtetni, hány férőhelyet kell ezekben biztosítani, az intézményeknek hol kell elhelyezkedniük.

A megyei önkormányzat, meglévő intézményeinek keretein belül próbálja az igényeket kielégíteni.

VI.1. Ellátási igények kielégítése

Az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségének biztosításából következik, hogy a megyei önkormányzatnak a jelentkező összes igény kielégítését biztosító számú intézményt kellene fenntartania. Jelenleg a Pest Megyei Önkormányzat a szociális intézményi férőhelyek iránti igényt kb. 70 %-ban tudja kielégíteni, változó területi elhelyezkedéssel, nem azonos színvonalú intézményekkel.

Gondozotti forgalom alakulása 2007-2009.

év	2007. 09.hó		2008. 09.hó		2009. 09.hó	
	várakozók	ebből soronkívüli	várakozók	ebből soronkívüli	várakozók	ebből soronkívüli
Abony	19	2	19	4	18	5
Göd	1	1	0	0	7	6
Inárcs	12	3	11	4	14	8
Pilisvörösvár	14	3	11	2	15	5
Szödliget	33	20	36	20	46	38
Nagykörös	14	7	18	13	27	19
Tápiószentmárton mozg.korlátozott	17	13	6	5	14	13
Tápiószentmárton ért.fogy. (Pánd)	16	9	18	11	17	11
Össz. fogy.	126	58	119	59	158	105
Ócsa	75	56	82	60	74	51
Tóalmás	38	30	44	33	39	33
Össz. szenv.	113	86	126	93	113	84
Gyömrő	21	17	0	0	0	0
Pécel	57	50	11	10	4	3
Ráckeve	46	31	20	13	26	17
Szada	27	8	15	1	-	-
Szentlőrincváta	37	24	22	14	-	-
Nagykörös	42	31	25	21	20	14
Tápiószentmárton	148	57	97	21	47	7
Tura	34	0	17	0	6	0
Össz. idős	412	218	207	80	103	41
Tápiógyörgye	187	151	177	155	187	164
Domony	55	40	54	40	-	-
Össz. pszich.	242	191	231	195	187	164
Összesen	893	553	683	427	561	394

A táblázatból kitűnik, hogy az összes várakozói létszám a feltüntetett időszakban folyamatosan csökkent. A drasztikus csökkenés elsősorban az idősek ellátásra vonatkozóan mutatható ki, hiszen a három év azonos időszakát tekintve, az előző évekhez képest mindig 50 %-kal kevesebb a várakozók száma. Ez részben köszönhető a 2008-tól kötelezően elvégzendő gondozási szükséglet vizsgálatnak, mely eleve kizárja azokat az elhelyezést igénylő időseket, akiknek gondozási szükséglete nem éri el a napi 4 órát. Másrészt 2009. január 1-től két, időseket ellátó intézményünket ellátási szerződés keretében, nonprofit szervezet működteti.

A fogyatékosokat ellátó intézményeinkre várakozók száma csekély mértékű emelkedést mutat, és a szenvedélybetegséggel küzdő várakozóink száma sem tartalmaz lényeges elmozdulást a három év távlatában.

Bár a pszichiátriai ellátásra várakozók száma csökkent, (mivel egy intézményünk ellátási szerződés keretében kiszervezésre került) magas számuk mégis ijesztő, hiszen – köszönhetően az ellátás szakmai színvonalának – legalább 8 év, míg soron következő várakozó üres férőhelyet tud elfoglalni.

A megfelelő férőhelyszám biztosítása a nagy lakosságszámú megyékre rendkívüli, megoldhatatlan terhet ró, mivel az intézmények működtetéséhez szükséges forrásoknak jelenleg kb. 40 %-át biztosítja az állam. Saját bevételek megteremtésének lehetősége minimális.

A teljes szükséglet kielégítésére viszont csak a megyei önkormányzatoknak van reális lehetősége, hiszen az állam számára az intézményfenntartás nem kötelező feladat, a települési önkormányzatnak még az alapszolgáltatás biztosítása is gondot okoz, a magánszektor pedig csak piaci alapon, a saját érdekei alapján működtet intézményeket.

A különböző ellátásokra vonatkozó igény azonban egyre nagyobb, mind a családi kötelek megszakadása, mind az egészségi állapot, valamint a romló szociális helyzet miatt. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a megyei önkormányzat által fenntartott intézmények által nyújtott szolgáltatást az a rászoruló is igénybe tudja venni, aki nem rendelkezik az intézményi térítési díj megfizetésére elegendő jövedelemmel. Ezzel szinte egyedülálló módon, csak ezen intézmények működtetése útján érvényesíthető e réteg számára, az Alkotmányban is deklarált szociális biztonsághoz való jog.

Szintén nem elhanyagolható, hogy bár a megyei intézmények tárgyi feltételei nem mindig megfelelőek, ennek ellenére az ellátás szakmai színvonala, illetve a tartós ellátás biztonsága miatt még azok az elhelyezést igénylők is ezt az intézményrendszert választják, akik a civil szféra által nyújtott ellátást is meg tudnák fizetni.

Továbbá kedvező pályázati lehetőségek vagy egyéb források támogatásával a megyei önkormányzat lehet képes olyan ellátotti kör (pl. pszichiátriai betegek) igényét is kielégíteni, akiknek ellátására sem az egyházi, sem pedig a magán szektor nem nyitott.

Önkormányzatunk, mint fenntartó, évek óta keresi azokat az utakat, lehetőségeket, amelyekkel a nehéz körülmények között is megfelelő mennyiségű, színvonalú, korszerű szakmai elveket követő szociális intézményrendszert tud működtetni. Sajnos azonban a strukturális átalakítások nem elegendőek, a racionalizálási lehetőségek kihasználása mellett elengedhetetlen, hogy központi szinten is történjenek változások az állami finanszírozás terén, a szociális ellátórendszer működtetéséhez feltétlenül szükséges az állami támogatási rendszer átalakítása (növelése) is. E nélkül a megyei önkormányzatok az intézményrendszert (különösen azokban a szektorokban, ahol az ellátottak saját jövedelme alacsony: szociális ellátás, gyermekvédelem) a jogszabályokban előírt feltételek szerint nem képesek működtetni. Félő, hogy enélkül az ellátás már csak a szolgáltatás színvonalának csökkenésével valósulhat meg.

VI. 2. Személyi és tárgyi feltételek megteremtése

Pest megye önkormányzata az elkövetkező évekre reálisan csak az intézményrendszer szakmai normák szerinti, megfelelő, elfogadható mértékű működőképességének biztosítását tűzheti ki célul. Az önkormányzatok, és különösen a megyei önkormányzatok számára kedvezőtlen jogszabályi változások, (Ild IV. fej.: térítési díjak, nem állami intézmények csődje, rászorultság, állami normatívák stb.) nem teszik lehetővé, hogy az állami fenntartók minőségi javulást eredményező fejlesztést, korszerűsítést hajtsanak végre a szociális intézményrendszerben.

Nemcsak a tárgyi feltételek javítására nincs valós esély, de számolnunk kell a személyi feltételek kedvezőtlen alakulásával is. A szociális szektorban dolgozók alacsony jövedelme, a fizikailag és mentálisan is megterhelő munka miatt komoly a veszélye annak, hogy rövid időn belül megindul a jelentős elvándorlás az intézményekből. Ennek jeleit már néhány helyen tapasztaltuk is, hiszen az agglomerációban a multinacionális cégek kedvezőbb munkahelyi feltételekkel, jobb anyagi lehetőségekkel kínálnak álláslehetőségeket.

A jogszabály szerinti személyi feltételek biztosítása már évek óta kötelező a fenntartók számára. A mi intézményeinkben a szakképzettségi arány csaknem 100 %-os, viszont a szakdolgozói létszám csak kb. 80%-ban teljesül. A teljes létszám biztosítása igen nagy anyagi megterhelést jelentene, ezért ezt várhatóan a legjobb szándék ellenére sem fogjuk tudni a közeljövőben biztosítani. Így a jelenlegi dolgozókra még nagyobb teher nehezedik.

A fentiek tükrében ezért a következő években kiemelt figyelmet kell fordítanunk az intézményeinkben dolgozók erkölcsi, anyagi megbecsülésének javítására, a szakmai munka méltó elismerésére.

Az intézmények működőképességének alapvető feltétele a korszerűtlen, elavult, néhol életveszélyes ingatlanok állagmegóvása. Tekintve, hogy az intézményeinknek otthont adó épületeink egy-két kivétellel rendkívül rossz állapotúak, a beruházások elsősorban csak a javításokra koncentrálnak, előre nem, vagy csak kevésbé tervezhetőek. Az elmúlt években és sajnos a közeljövőben is elsősorban oda kell a beruházásokat irányítani, ahol azok már elengedhetetlenek, ahol már a működőképességet fenyegető a baj. (Ild: Inárcs – Speciális Otthon, Göd – TOPHÁZ Speciális Otthon).

Ezen túlmenően – amennyiben az anyagi lehetőségek megengedik – azokat a beruházásokat, fejlesztéseket kell végrehajtani, amelyekkel a gazdaságosabb működtetést lehet elérni. Pl. nyílászárók cseréje, szigetelés, tetőjavítás, fűtőkorszerűsítés stb. Ezeken túl – a lakók életkörülményeinek javítása érdekében – kiemelt szerepet kell kapnia az akadálymentesítésnek, valamint a zsúfoltságcsökkentésnek. Sajnálatos és megengedhetetlen, hogy a mai korban a mozgáskorlátozottak ellátását biztosító emeletes épületben nincs lift, vagy a súlyos értelmi fogyatékos személyek 8-10 ágyas szobákban élnek, az 1 főre jutó lakóterület nagysága meg sem közelíti a jogszabály szerinti 6 négyzetmétert.

VI. 3. Az intézmények működőképességének megőrzése

A tárgyi feltételek javítására kitűzött célok - fontossági sorrendben - a fentiekben említett problémák felszámolására keresik a megoldást az alábbi intézmények vonatkozásában:

- **Az inárcsi Speciális Otthonban tetőfelújítás és akadálymentesítés:** 2009. október végén szakértői vélemény mondta ki, hogy a tetőszerkezet életveszélyessé vált, emiatt 58 személyt kellett a szobáikból kiköltöztetni. Ők az intézményen belüli közös helyiségekbe (ebédlő, társalgó, foglalkoztató helyiség) lettek költöztetve az életveszély elhárításáig.
A kialakult helyzettől függetlenül ez évben pályázatot nyújtottunk be az intézmény akadálymentesítésére. Amennyiben a pályázat sikeres lesz, úgy a támogatás segítségével megvalósíthatóvá válik az intézmény teljes akadálymentesítése.
- **A gödi TOPhÁZ Speciális Otthonban tetőtér kialakítás:** évek óta problémát jelent, hogy a lapostető beázik, ezért itt is életveszély fenyeget. Vezetői szintű döntés már született arról, hogy a kérdéses épületrészre tető kerül, amely majd a későbbiekben beépíthető lesz. Amennyiben a lehetőségek engedik, a beépítéssel szobák kerülnének kialakításra, amellyel az intézményen belüli zsúfoltságot lehetne csökkenteni.
- **A péceli Idősek Otthonának bővítése:** a pályázati támogatás segítségével az intézmény székhelye, terveink szerint 150 férőhelyesre bővül. A pályázat benyújtásakor eredetileg az intézmény gyömrői telephelyének kiváltása volt a cél. A telephelyen mára azonban annyira lecsökkent a lakók létszáma – ezzel gazdaságtalanná vált a működtetés –, hogy még a péceli bővítés megvalósulása előtt tervezzük kiürítését. A 30-40 fő ellátott számára (beleegyezésükkel) más intézményünkben biztosítunk férőhelyet.
- Felvetődött a lehetősége annak, hogy amennyiben kevés ráfordítással megvalósítható lenne, a **gyömrői telephelyen** olyan, jelenleg is intézményeinkben élő ellátottak számára alakítanánk ki **speciális részleget**, akik súlyos pszichés, disszociális tüneteket, magatartászavart mutatnak, így normál szociális intézményi keretek között nem gondozhatók, mivel veszélyt jelentenek mind a többi ellátottra, mind a dolgozókra. Ezen pszichés zavarokkal élő személyek számára elsősorban az egészségügyben kellene keresni a megfelelő ellátási formát, sajnos azonban tartós (végleges) elhelyezést részükre az egészségügy nem tud biztosítani. Keressük a megoldást arra, hogy amennyiben egy ilyen típusú otthont tudnánk létrehozni (és a rászoruló lakóinkat ide áthelyeznénk), az OEP-en keresztül az egészségügyi ágazatból is támogatást tudjunk a működtetéshez szerezni.
- **A tápiószentmártoni Borostyán Otthonban akadálymentesítés és a pándi részleg kiváltása:** az integrált intézmény idős, mozgáskorlátozott és értelmi fogyatékos személyek gondozását biztosítja. A mozgáskorlátozottak számára az elhelyezési körülmények nem megfelelőek, ezért 2009-ben pályázatot nyújtottunk be, melynek eredményessége esetén lift kerülne kialakításra, valamint az egész intézmény akadálymentesítése megtörténhetne.
A 30 férőhelyes pándi részleg gazdaságtalan működtetése évek óta foglalkoztatja a fenntartót. Korábban tervek készültek az intézmény bővítésére, pályázatot is nyújtottunk be ennek érdekében, de a várható beruházási költségek nagysága miatt

vissza kellett lépünk a pályázattól. Az önkormányzat likviditási nehézségei miatt ugyanis az utófinanszírozás keretében nyújtott támogatással megvalósítandó beruházást nem tudta volna felvállalni.

Mivel bővíteni nem áll módunkban, ezért felvetődött annak a lehetősége, hogy a részleget teljesen bezárjuk, a lakókat más intézménybe költöztetjük át.

- **A sződligeti Viktor Speciális Otthon bővítése, belső átalakítással:** az intézmény feladatköre a módszertani feladatok megszűnése miatt változott. A korábban erre a feladatra fenntartott helyiségek mára kihasználatlanokká váltak. Az épület kismértékű átalakításával a módszertani helyiségek lakószobákká alakíthatóak. Terveink szerint az így kialakítandó férőhelyeken el lehetne helyezni a pándi otthonban élő személyeket. Mivel a két intézmény profilja megegyező, így ezzel a megoldással az ellátotti kör változtatása nélkül lehetne végrehajtani az átszervezést. Ezzel a pándi ingatlan felszabadulna, és szabadon felhasználhatóvá válna, értékesíthető lenne. A lakók megfelelő, korszerű körülmények közé kerülnének, hiszen a sződligeti otthon tárgyi feltételei a legkimagaslóbbak az intézményrendszerünkben.
- **A nagykőrösi Kőrös Otthon Kórház utcai részlegének felújítása:** az intézmény valamennyi, fogyatékosokat ellátó részlege újszerű, illetve felújított állapotú, kivéve a 40 férőhelyes Kórház utcai telephelyet, mely rendkívül rossz állapotban van, és mindenképpen felújításra szorul.
Az intézmény vezetője továbbá tervezi beindítani 10-10 férőhellyel fogyatékos személyek, illetve demens idősök nappali ellátását, mivel ezen szolgáltatásokra igény mutatkozik Nagykovácsról és a környező településekről is, valamint az intézményben jól szervezett foglalkoztatás folyik, melyben a két nappali ellátás is részt tudna venni.

VII.

Összegzés

A szolgáltatástervezési koncepció ismételt felülvizsgálatából kitűnik, hogy a megyei önkormányzat még mindig az intézmények működőképességének megőrzését tartja elsődleges céljának. Bár folyamatosan célul tűzi ki a jogszabályi előírások teljesítését is, az anyagi források hiánya e cél elérését egyre inkább megnehezítik.

Ugyanakkor az is látszik, hogy a felülvizsgált időszakban sikerült több felújítást végezni, egy-egy intézményt korszerűbbé tenni, a pályázati lehetőségeket - mérlegelve az önerő mértékét - minél jobban kihasználni.

A korszerű szemléletet és a szakmai követelmények érvényre jutását továbbra is elengedhetetlennek tartjuk, melyek megvalósításáért *külön köszönet jár az intézményeink vezetőinek és dolgozóinak, akik áldozatos, nehéz munkájukkal nap-mint- nap nyugodt, biztonságos, emberi körülményeket, családias légkört teremtenek az otthonainkban élő ellátottak számára.*

Pest Megye Önkormányzata az egyre nehezedő gazdasági helyzetben is – megerősítve az alap- és az előző felülvizsgálatban megfogalmazott elkötelezettségét – fenntartja szándékát a szociális intézményrendszer működőképességének megőrzése iránt.

Budapest, 2009.

dr. Szűcs Lajos
Pest Megye Közgyűlésének
elnöke

Pest Megye Önkormányzatának Közgyűlése(.....) sz. határozatával Pest Megye Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója ismételt felülvizsgálatát elfogadta.

Közgyűlési határozatok

<i>Kgyh. szám</i>	<i>Tárgy</i>	<i>Összeg</i>
237/2006. (08.25.)	Pest Megye Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának 2006. évi felülvizsgálata	
332/2006. (12.15.)	A turai Ószirózsa Idősek Otthona megyei fenntartásba vétele	
45/2007. (02.23.)	Tura Ószirózsa Idősek Otthona alapító okirat	
140/2007. (04.20.)	A Tóalmás, Jókai u. 17. szám alatti ingatlan hasznosítása	
212/2007. (05.25.)	Személyes gondoskodást nyújtó szociális szakellátás biztosítására kötendő ellátási szerződés (Pest Megyei Önkormányzat – Gondtalan Élet Közhasznú Társaság)	
294/2007. (06.29.)	Személyes gondoskodást nyújtó szociális szakellátás biztosítására kötendő ellátási szerződés (PMÖ-FIDELIÓ Időskorúak Emeltszintű Otthona)	
327/2007. (08.31.)	Pest Megyei Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények közétkeztetési szolgáltatása üzemeltetésre átadása	
332/2007. (08.31.) 59/2008. (02.29.)	Kőrös Otthon bővítés <i>Módosítás</i>	29 MFt 31 MFt
499/2007. (12.14.)	A Pest Megyei Önkormányzat fenntartásában működő szociális intézmények átvilágításának eredménye, az intézményrendszer átalakításának, fejlesztésének szükségessége	
368/2007. (09.28.) 149/2008. (04.25.)	A tápiógyörgyei Pszichiátriai Betegek Otthona épületében a vizesblokkok felújítási munkálatai <i>Módosítás</i>	43,5 MFt 55 MFt
369/2007. (09.28.) 57/2008. (02.29.)	A tápiógyörgye Pszichiátriai Betegek Otthonában tapasztalt válaszfal süllyedés megszüntetése <i>Módosítás</i>	12,5 MFt 15 MFt
60/2008. (02.29.)	Az abonyi Speciális Otthon teraszának és nyílászáróinak felújítása	5,5 MFt
140/2008. (04.25.)	A péceli Idősek Otthonára vonatkozó KMOP-s pályázat benyújtásához szükséges tervezési kiadások biztosítása	
177/2008. (05.30.)	Beruházási célokmányok és beruházási cél indoklások jóváhagyása (A péceli Idősek Otthona Gyömrői Telephelye vizesblokk beázásának megszüntetése)	13 MFt
178/2008. (05.30.) 418/2008. (10.30.)	Beruházási célokmányok és beruházási cél indoklások jóváhagyása (A gödi TOPHÁZ Speciális Otthon meglévő 2 db szolgálati lakásának lakóotthonná alakítása) <i>Módosítás</i>	54 MFt 55,5 MFt

272/2008. (06.27.) 139/2009. (03.27.)	Beruházási célokmányok és beruházási cél indoklások jóváhagyása (A turai Ószirózsa Idősek Otthona épületének akadálymentesítési munkálatai) <i>Módosítás</i>	60 MFt 66 MFt
282/2008. (06.27.)	Módszertani feladatok ellátása (módszertan megszűnik, konzorcium)	
365/2008. (09.26.)	Szociális ellátás szolgáltatásának biztosítására irányuló koncessziós szerződés megkötése	
370/2008. (09.26.)	A szödligeti Viktor Speciális Otthon módszertani feladatainak ellátása	
30/2008. (X.15.)	Pm sz. rendelet – Göd ellátotti kör változás	
417/2008. (10.31.)	A kiskunlacházi Idősek Otthona ivóvíz- és csatornahálózatának kiépítéséhez beruházási cél indoklás és beruházási célokmány jóváhagyása	44 MFt
425/2008. (10.31.)	A volt Katolikus Kereszt Alapítvány otthohaiban élő ellátottak további elhelyezése	
467/2008. (11.28.)	Pest Megyei Idősügyi Konceptió	
507/2008. (12.12.)	Megyei fenntartású szociális intézmények átszervezésével kapcsolatos intézkedések (Margita Idősek Otthona , Szada megszüntetése)	
508/2008. (12.12.)	Megyei fenntartású szociális intézmények átszervezésével kapcsolatos intézkedések (Fehér Hattyú Idősek Otthona – Szentlőrinc-káta megszüntetése)	
509/2008. (12.12.)	Megyei fenntartású szociális intézmények átszervezésével kapcsolatos intézkedések (Pszichiátriai Betegek Otthona – Domony megszüntetése)	
17/2009. (01.30.)	Pest Megyei Önkormányzata egyes intézményei gazdálkodási önállósága átszervezése	
145/2009. (03.27.)	A szociális intézmények 2008. évi szakmai munkája eredményességének értékelése, további hatósági szerződés megkötése	
172/2009. (04.24.)	A Pest Megyei Önkormányzat és a Magyar Vöröskereszt között létrejött Közhasznú Szerződés megszüntetése	
268/209. (05.29.)	Beruházási célokmányok és beruházási célindoklások (Idősek Otthona – Pécel férőhely bővítési munkálatai)	554,7 MFt
313/2009. (06.26.)	A KMOP-2009-4.5.3. – „Egyenlő esélyű hozzáférés a közszolgáltatásokhoz” c. pályázati kiíráson történő részvétel (Borostyán Otthon – Tápiószentmárton akadálymentesítés)	
314/2009. (06.26.)	A KMOP-2009-4.5.3. – „Egyenlő esélyű hozzáférés a közszolgáltatásokhoz” c. pályázati kiíráson történő részvétel (Speciális Otthon – Inárcs akadálymentesítés)	

340/2009. (08.28.)	Az ócsai Szenvedélybetegek Otthona és az inárcsi Speciális Otthon összevonása	
482/2009. (10.30.)	<i>Dokumentumok elfogadása</i>	
362/2009. (08.28.)	Beruházási célokmányok és beruházási cél indokolások jóváhagyása (Speciális Otthon-Pilisvörösvár)	13 MFt
484/2009. (10.30.)	A nagykőrösi Kőrös Otthon lakói életkörülményeinek javítását célzó holland adomány elfogadása	13,5 MFt
511/2009. (10.30.)	Az abonyi Speciális Otthon kétszintes épületének homlokzati felújítása, homlokzati nyílászáró cseréje és ezek járulékos munkáinak elvégzése	33 MFt

STATISZTIKAI ADATOK

Területi egység	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Házi segítségnyújtás keretében ellátottak száma									
Pest-megye	3 522	3 356	3 165	3 105	2 820	2 328	2 470	2 403	Na.
A tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézményekben ellátottak száma									
Pest-megye	6 398	6 966	7 420	7 704	7 933	8 132	8 054	8 287	Na.
Nappali ellátást nyújtó idősök klubjaiban ellátottak száma									
Pest-megye	1 515	1 567	1 661	1 744	1 598	1 527	1 580	1 529	Na.

<i>Területi egység</i>	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>A foglalkoztatottak száma (ezer fő)</i>									
Budapest	746,1	738,3	740,5	749,1	763,3	762,1	750	752,5	747,6
Pest-megye	426,8	439,3	449,1	456,5	463	476,8	491,1	496,6	499,3
Közép-Magyaró.	1 172,90	1 177,60	1 189,60	1 205,60	1 226,30	1 238,90	1 241,10	1 249,10	1 246,90
<i>A munkanélküliek száma (ezer fő)</i>									
Budapest	41,3	32,4	28,8	28,4	35,5	37,7	37,8	38,4	33,2
Pest-megye	23,1	20,7	20,1	22,3	22,8	29,7	28,9	23,7	27
Közép-Magyaró.	64,4	53,1	48,9	50,7	58,3	67,4	66,7	62,1	60,2
<i>A gazdaságilag aktív népesség száma (ezer fő)</i>									
Budapest	787,4	770,7	769,3	777,5	798,8	799,8	787,8	790,9	780,8
Pest-megye	449,9	460	469,2	478,8	485,8	506,5	520	520,3	526,3
Közép-Magyaró.	1 237,30	1 230,70	1 238,50	1 256,30	1 284,60	1 306,30	1 307,80	1 311,20	1 307,10
<i>A gazdaságilag inaktív népesség száma (ezer fő)</i>									
Budapest	598,1	595,3	581,6	555,8	515,1	510,5	524,9	529,8	529,7
Pest-megye	360,2	364,1	368,6	374,3	376,6	374	375,5	381,3	394,3
Közép-Magyaró.	958,3	959,4	950,2	930,1	891,7	884,5	900,4	911,1	924
<i>Nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma, január</i>									
Budapest	559 947	546 327	535 665	527 135	517 901	515 168	513 088	511 858	514 281
Pest-megye	309 540	309 560	311 133	297 463	298 291	301 354	303 505	306 406	310 852
Közép-Magyaró.	869 487	855 887	846 798	824 598	816 192	816 522	816 593	818 264	825 133

Pest megye népessége nem szerint

A lakónépesség nem szerint, január 1. (fő)

Területi egység	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Férfi								
Budapest	803 889	794 669	784 610	776 834	773 120	774 581	773 384	776 470
Pest-megye	515 452	523 895	531 208	540 393	549 604	556 636	565 792	575 037
Közép-Magyarország	1 319 341	1 318 564	1 315 818	1 317 227	1 322 724	1 331 217	1 339 176	1 351 507
Nő								
Budapest	955 320	944 900	934 732	928 475	924 223	923 525	922 744	925 827
Pest-megye	556 446	565 583	574 204	584 002	594 025	600 928	610 758	619 983
Összesen								
Budapest	1 759 209	1 739 569	1 719 342	1 705 309	1 697 343	1 698 106	1 696 128	1 702 297
Pest-megye	1 071 898	1 089 478	1 105 412	1 124 395	1 143 629	1 157 564	1 176 550	1 195 020
Ország összesen	10 200 298	10 174 853	10 142 362	10 116 742	10 097 549	10 076 581	10 066 158	10 045 401